

GORAN GLUVIĆ

BORUTOVO POLETJE

Osebi:

Borut
Ženska

I.del: D E J S T V A

Prizorišče: scenski kolaž, ki označuje zatožno klop, hotelsko sobo, park, kavarno in ulico.

Z A Z A T O Ž N I K L O P I

BORUT Jaz... Jaz sem pravzaprav to storil iz ljubezni. Veste, sodnik, jaz imam problem, in ne vem, če vam bom prav razložil. Ne, nočem se izgovarjati. Ubil sem žensko in če bom moral v arest za dvajset let, pa za dvajset let. Ampak, dovolite mi, da povem, kar sem hotel reči. Nisem je hotel udariti tako do smrti. Samo počil sem jo, ker je rekla, da si ne upam udariti ženske, nikogar. Res je, sodnik, jaz zgledam tako nabit in močan, ampak sem reva, priznam, jaz se nikoli nikogar nisem upal udartiti. Ko sem se skušal približati kakšni ženski, me je zmerom nekaj stisnilo v grlu. To se je dogajalo tudi v tovarni, kjer delam, pa vidim pizdarije, ko pa je treba kaj reči, se postaviti za svoje pravice, enostavno ne morem, enostavno mi ne gre. Počutim se, kot da bi me kdo poscal. Jaz, veste, sodnik, sem bil tisti večer precej zadet. Nikoli ne pijem, takrat pa sem, in sem udaril in ženska je treščila v zid. Mislil sem, da se bo kaj spremenilo, če jo bom počil, tako sem čutil. Pa se ni nič. Tako jaz mislim, če dovolite: jaz grem iz enega aresta v drugega. Hotel sem reči, da je moje življenje velik arest. Poglejte, jaz že deset let delam v tovarni. Po ših tu grem domov, kjer mi prihajajo neumnosti v to mojo prazno glavo. Priznam, da je tako. In ne vem... Poglejte, hotel sem se odpraviti na pot okrog sveta, tako peš. Vse sem že pripravil, potem pa sem se ustrašil. Jaz sem še zmerom reva, priznam, čeprav sem treščil žensko, in nič se ni spremenilo v mojem življenju. Zato mi je vseeno, kje bom. Jaz bom reva na obeh straneh rešetk.

U V O D N I S O N G

O, nihče te ni zgodovinsko usmerjal,
nihče te ni rutinsko ozmerjal,
podirali so te postopoma,
pomembno je, da si doma,
prestrašen, da nič ne veš,
da se nikoli ničesar ne zaveš.
Da si tisti, kateremu kraljujejo,
vsiljujejo, katerega pljujejo,
s katerim poslujejo, mu narekujejo.

O, pozabi, kar si hotel početi,
povedati, drugače živeti,

postavili so tudi zate past
pozabi na poslanstvo in čast,
čas je za pomirjene,
samo da si to, kar nikoli ne zavre,
da si tisti...

O, poskusi vse težave prespati,
iz sebe vse zle misli izgnati.
Za to so drugi, ki jim nisi všeč,
le enkrat si svoj in nikoli več,
pokoren, ko si molčeč,
ko si popolnoma zdelan, odveč,
ko si tisti...

HOTELSKA SOBA

BORUT Tu sva. (Postavi aktovko na mizo.)
ŽENSKA Sva.

BORUT se sprehaja po sobi.

ŽENSKA Si živčen?

BORUT ne ve kaj bi odgovoril.

ŽENSKA A sploh veš, zakaj sva prišla sem?

BORUT Vem. (nespretno) Jaz sem Borut. Pa ti?

ŽENSKA Prav briga me, če si Borut. Zaradi mene si lahko kdor koli. Ne prenesem intimnosti.

BORUT Saj! Nisem mislil intimnosti... Prav. Pravzaprav, nikoli nisem, kar tako. Zato je treba, kako bi rekel, mislim, uvod, mislim, tebi je lažje, ti si navajena.

ŽENSKA Kaj nakladaš? Sleci se.

BORUT Že, samo... Nisem mislil samo na tisto reč.

ŽENSKA Na kakšno reč?

BORUT Pač, tisto, saj veš.

ŽENSKA Kaj je s tabo? A sploh veš, zakaj sva tu?

BORUT A sem kaj narobe rekel, da si jezna name?

ŽENSKA Nisem jezna. Tvoja nerodnost mi preseda. Daj no, pridi sem.

BORUT se približa postelji.

ŽENSKA mu prične odpenjati hlače.

BORUT A tako hitro?

ŽENSKA Kajpak! Današnje življenje zahteva od človeka hitre odločitve in poteze.

BORUT (Se odmakne.) Ne razumem.

ŽENSKA Zdi se mi, da sploh ne veš, kaj hočeš od mene.

BORUT Jaz bi se pogovarjal...

ŽENSKA Pogovarjal bi se? Kaj res? O čem pa?

BORUT Ne vem... Tako kot v filmih, ki jih vrtijo v naših kinih, tako, saj veš, potem pa, saj ni, da bi težil, ampak jaz si predstavljam nekaj in če se tako ne izteče, potem sem žalosten.

ŽENSKA Žalosten si, a res?

BORUT Ja.

ŽENSKA Ti bi se rad pogovarjal? Zakaj pa? Ti je dolgčas?

BORUT Morda. Poletje je. V Ljubljani se nimam kam dati.

ŽENSKA Zakaj pa nisi na morju?

BORUT Nimam s kom iti. Vsi so nekako, kako bi rekel, važni, pa tudi preveč pijejo in se pogovarjajo o neumnostih.

ŽENSKA O neumnostih? Midva pa naj bi se pogovarjala modro in pametno?

BORUT Tega nisem rekel.

ŽENSKA Hodiš v službo?

BORUT Ja.

ŽENSKA Kaj pa delaš v službi?

BORUT Ah, saj ni važno. (Premor.)

ŽENSKA Ali se bova pogovarjala ali ne? Jaz ne vem, o čem naj bi se pogovarjala.

BORUT Ne vem, kje bi začel.

ŽENSKA Zakaj pa se nisi pripravil na pogovor?

BORUT Kako?

ŽENSKA Zapisal bi si teme, teze...

BORUT Zafrkavaš me. Veš, priznam, da mi je nerodno. (Premor.)

ŽENSKA Katerega leta pa je bila zgrajena vaša tovarna?

BORUT Ne vem.

ŽENSKA Je poslovanje vaše tovarne rentabilno?

BORUT Ne vam natančno, toda mislim, da je. Lesna industrija. Pohišstvo. To gre. Vedno je šlo.

ŽENSKA Plače pa za en drek, kaj ne? Pripravljate stavko?

BORUT Kako veš?

ŽENSKA O, groza. Rad bi se pogovarjal, pa moram vleči iz tebe. A ne bi rajši opravila in se razšla.

BORUT Ti me ne razumeš.

ŽENSKA A si ti sploh kdaj fukal?

BORUT O, to pa sem! (Odpre aktovko.) A si lačna? Tudi za pit sem prinesel. A res nisi lačna? Nič ne rečeš. Prinesel sem malo slanine, dobra je, pa čebulo... Čebule ne maraš?

ŽENSKA Ti si prav gotovo lačen?

BORUT Sem.

ŽENSKA A se sploh zavedaš, kje si?

BORUT Se. V hotelu sem. Za prenočišče sem dal ohoho veliko.

ŽENSKA In si hrano kar s sabo prinesel?

BORUT Sem.

ŽENSKA Pa kaj ti je? A misliš, da si prišel na šiht?

BORUT Ne, ne mislim tako. Pač pa vem, kakšna je hotelska hrana. Malo ti dajo, pa še tisto je zanič.

ŽENSKA Katero pijačo si prinesel?

BORUT Borovničev sok. Všeč ti bo, sam sem ga skuhal.

ŽENSKA Nič alkoholnega?

BORUT Tudi. Domači brinjevec.

ŽENSKA Sem si kar mislila.

BORUT Če želiš kaj drugega, bom skočil dol v bar.

ŽENSKA Želim.

BORUT Kaj pa?

ŽENSKA Amaro.

BORUT Takoj. (Odide.)

ŽENSKA se napravi in odide.

BORUT se vrne, opazi, da je odšla, sede za mizo in spije amaro.

P R V I S O N G

Komu boš ponudil čebulo in slanino
čebula smrdi
slanina je preteška
Ljubljana spi, o, Ljubljana spi
ti si človek za težave
komu boš povedal da si hotel najbolje
komu da si kar si
Ljubljana spi, o, Ljubljana spi
neznani možje so v Kronikah
en dan so slavni
potem pa se za njimi sled zgubi
Ljubljana spi, o, Ljubljana spi.

O kar jej svojo čebulo in slanino
saj nikogar ni
da bi te prepričal
Ljubljana spi, o, Ljubljana spi,
ti si človek za umiranje
komu se boš opravičeval, če boš smrdel
komu da si lačen ti
Ljubljana spi, o, Ljubljana spi
prisezi na svojih pet minut ki so
pred tabo mali človek
saj to bo morda čez nekaj dni
Ljubljana spi, o, Ljubljana spi.

P A R K

ŽENSKA Zakaj me vlečeš za roko!

BORUT Prosim te, sedi na klopi.

ŽENSKA Nimam časa.

BORUT Imaš ga. Že dolgo te opazujem. Ne veš, kam bi se dala.

ŽENSKA Pusti me pri miru!

BORUT Prosim te, sedi na klop.
ŽENSKA Vpila bom.
BORUT Prosim te, ne vpij.
ŽENSKA Kaj hočeš od mene? Ne bom se pogovarjala s tabo.
BORUT Saj tako ali tako nimaš kaj početi. Prosim te, sedi na klop.
ŽENSKA (Sede.) Prav. Samo minuto.
BORUT Pa minuto.
ŽENSKA A si prinesel malico?
BORUT Ne, nisem. Vem, da se mi posmehuješ. Storil sem veliko napako. Oprosti mi.
ŽENSKA Kaj se opravičuješ za vsako reč? (KRAJŠI PREMOR) No, kaj si mi hotel povedati?
BORUT Temni se.
ŽENSKA Samo to?
BORUT Ne, ne, to sem rekel kar tako. Za uvod. Veš, iskal sem te... Dneve in teden.
ŽENSKA Kaj res?
BORUT Mislil sem, če bi... Pravzaprav, tako je. Že prej bi te ustavil, pa sem bral, da so najbolj trdna srečanja v parku.
ŽENSKA A ja? Bral si?
BORUT Mislim, taka, da postane zveza ali prijateljstvo bolj dolgotrajno.
ŽENSKA Kje si to prebral?
BORUT V neki brošuri. Doma jo imam. Če hočeš, ti jo posodim. Marsikaj se lahko naučiš o ljubezni, spolnosti in podobno.
ŽENSKA Daj, ne seri!
BORUT Če imaš težave, ti lahko pomagam. Zelo veliko sem prebral. V posebnem zvezku hranim zaupne besede, ki izhajajo v naših revijah.
ŽENSKA In to si mi hotel povedati?
BORUT Kam greš?
ŽENSKA Kmalu bo tema.
BORUT Saj je poletje in večeri so topli. Počakaj še malo.
ŽENSKA Naj ti bo. (Premor.) No?
BORUT Zadnjič ko si kar tako odšla, ti nisem uspel plačati.
ŽENSKA Zakaj le?
BORUT Saj sva se zmenila za ceno, preden sva šla v hotelsko sobo. Plačal bi ti za prijeten večer.
ŽENSKA Nič ni bil prijeten.
BORUT Zame je bil. (Premor.)
ŽENSKA Vidim, da mi nimaš kaj povedati. Grem.
BORUT Ne, počakaj.
ŽENSKA Ja kaj bi spet rad!
BORUT Veš, jaz...
ŽENSKA Veš kaj? (Mu odpne srajco in sleče.)
BORUT Ampak...
ŽENSKA Tiho! (Mu odpenja hlače.) Objemi me.
BORUT A tako? (Jo objame.)
ŽENSKA Bolj nežno.
BORUT Ampak...

POGOVOR Z BRANILCEM

BORUT Saj, tako se je moralo končati. Jaz sem sicer drugače sanjal. Mislim sem, da mi bo uspelo iti okrog sveta. Spoznati naš planet. Toda upal sem vedno manj, vedno manj. Saj nikoli nisem nič naredil, samo sanjal sem. K vragu sanje, sedaj jih pa imam. Ko pridem iz aresta, bom že precej čez trideset. Kaj vem, kaj bo. Bolje bi bilo, ko bi me ustrelili. Jaz sem nevaren za okolico. Vem, da sem. Nikoli v življenju se nisem upal nikogar dotakniti, in prvič, ko sem se, sem ubil. V življenju nikoli ne veš, kaj te čaka, nikoli! Samo flancam, a ne? Mislim, da sem pameten, pa sem zabit bolj, kot je ta stol, na katerem sedim. Jaz sem za en kurc vreden, samo za šiht in garanje, nič drugega. Vsi mi govorijo, da sem reva. In to je tudi res. Pa ne da bi hotel biti. Tako je. Če drugi rečejo, da sam, sem in bo držalo. Ti, ki si me branil, se ne opravičuj, da si vse storil, kar si mogel. Midva sva v istem dreku. Samo ti nisi ubil, v tem je razlika. Pa ne bodi prepričan, da tega nikoli ne boš storil.

V KAVARNI

BORUT Zadnjič, v parku, veš... Zakaj si potem zbežala?

ŽENSKA Zato.

BORUT Potem sem odšel domov, nisem mogel zaspati, napisal sem pesem.

ŽENSKA A res?

BORUT Ni takšna, kot jo pišejo tisti umetniki, je pa iskrena, jo hočeš slišati?

ŽENSKA Ne.

BORUT Zakaj ne?

ŽENSKA Ker ne maram, da mi pišejo pesmi.

BORUT A ne?

ŽENSKA Ne.

BORUT Kdo ti je pa še napisal pesem?

ŽENSKA Kaj te briga.

BORUT (Premor.) No, jo bom pa obdržal zase.

ŽENSKA (Premor.) Dolgčas je v Ljubljani, a ne?

BORUT Ja, dolgčas.

ŽENSKA Bi šel kam drugam?

BORUT O, seveda, pa še kako. Kaj, ko pa nimam denarja.

ŽENSKA Saj sem vedela. Sama bahavost te je.

BORUT Ne, ne, saj si lahko sposodim.

ŽENSKA Daj, no, ne nakladaj.

BORUT (Premor.) Veš, rad bi te vprašal, kako ti je ime.

ŽENSKA Ime? Zakaj

BORUT Da bi te lahko klical.

ŽENSKA In zakaj bi me klical?

BORUT Kar tako. Veš, zaljubljen sem vate. Ne vem, zgodilo se je kot na filmu. Nepričakovano, srečno. Premišljeval sem tako. Midva se srečava po vseh nesrečah srečna v prečudoviti pokrajini. In potem pride tisto, dokončno...

ŽENSKA Kaj to?

BORUT Ljubezen.

ŽENSKA Kakšna ljubezen neki?

BORUT Mislim, zaljubil sem se vate.

ŽENSKA Sanjaš.

BORUT Ti ne razumeš tega.

ŽENSKA Ne razumem, pa kaj? Rekel si, da mi boš plačal, potem mi plačaj za tisti večer v parku. Najbolje je, da poravnava račune. Tako bo najbolj prav, kaj ne?

BORUT vzame denarnico in ji da denar.

ŽENSKA vzame in odide.

DRUGI SONG

Oblačnost tvojega obraza nima zveze z vremenom
in zakaj si sam, in zakaj si sam
obala je nabita s turisti
v tvojih očeh je prospekt
dekle odhaja skozi tvoje grlo
tu sediš in ne veš, zakaj si sam
ko kolone hitijo na obalo

Oblačnost tvojega obraza nima zveze z vremenom

NA ULICI

ŽENSKA Zakaj mi slediš?

BORUT Z mano boš šla.

ŽENSKA Veš kaj, fant, resno ti povem: pusti me pri miru! Nočem imeti opravka s tabo.

BORUT Z mano boš šla. Zaljubljen sem vate in moraš iti z mano!

ŽENSKA Oho, postal si nasilen. Spusti mi roko. Boli me.

BORUT Oprosti.

ŽENSKA Zmeniva se, fant. Ti me boš pozabil...

BORUT Ne, ne morem.

ŽENSKA Pa boš moral.

BORUT Ne strinam se, sem rekel!

ŽENSKA Zakaj vpiješ?

BORUT Še enkrat bi bil rad tvoja stranka. Začel sem spoznavati, da kljub vsemu lahko še marsikaj dosežem v življenju. Kako bi ti rekel? Mislim, da sem našel v življenju nekakšno upanje...

ŽENSKA A veš, kaj sedaj čakam?

BORUT Ne vem.

ŽENSKA Da se vržeš na kolena in zajočeš!

BORUT Zakaj si taka do mene?

ŽENSKA A veš, kdo si ti? Sentimentalni butec, ki nti pri sedemindvajsetih ne ve, kam bi postavil rit, če mu kdo ne pokaže.

BORUT Ja, prav imaš. Prav tak sem.

ŽENSKA Na jetra mi greš. Zakaj se nikoli ne zlažeš, zakaj ne rečeš, da nisi tak! Zakaj ne znoriš, kot noramalen človek!

BORUT Ne vem. Ampak, jaz sem v bistvu drugačen. Čutim, da se lahko vsak hip spremenim. V sebi, tu nekje, čutim.

ŽENSKA Pusti me!

BORUT Samo trenutek. (Ji da listek.) Če me boš kdaj rabila, tu je moj naslov. Še so poletja v LJubljeni. Če bom še tu.

ŽENSKA Če boš še tu?

BORUT Ne vem. Mislim, moram nekam iti. Nisem se še odločil. Ne vem, kaj bi rekel, še nič ni tako trdnega, ampak saj bo, vem, da bo.

ŽENSKA Ti nikoli nič ne veš. (Odide.)

II. del: S P R E M E M B E

Prizorišče: Borutova garsonjera, zelo natrpana z različno kramo. Bistvene stvari, ki jih mora vsebovati, so: kavbojska oprema, kimono, slike filmskih in športnih zvezdnikov, kitara, partizanska obleka. Borut sedi za mizo, nad njim je zvočnik, pred njim magnetofon.

POGOVOR Z MAGNETOFONOM

BORUT vključi magnetofon.

BORUTOV GLAS Ime?

BORUT Borut.

BORUTOV GLAS Bivališče?

BORUT Ljubljana.

BORUTOV GLAS Poklic?

BORUT Mizar.

BORUTOV GLAS Poročen?

BORUT Ne.

BORUTOV GLAS Če ne, zakaj ne, če da, zakaj da?

BORUT Ne vem.

BORUTOV GLAS Ali ste osamljeni?

BORUT O tem nisem premišljeval.

BORUTOV GLAS Ali je vaše spolno življenje normalno?

BORUT O tem nisem nikoli premišljeval.

BORUTOV GLAS Ali mislite, da bi lahko več storili v življenju, kot ste?

BORUT Vsekakor.

BORUTOV GLAS Kaj mislite o gospodarskih ukrepih, ki jih je pripravila vlada?

BORUT Ne vem.

BORUTOV GLAS Ali ste srečen človek?

BORUT Kako naj povem...

BORUTOV GLAS Če niste, zakaj niste, če ste, zakaj ste?

BORUT Pravzaprav...

BORUTOV GLAS Vaša najljubša igrača?

BORUT Počakajte...

BORUTOV GLAS Ali ste aktivni v družbenopolitičnih organizacijah?

BORUT Sem!

BORUTOV GLAS Kaj menite o turistični ponudbi mesta Ljubljane?

BORUT Nič.

BORUTOV GLAS Ali veliko premišlujete?

BORUT Mislim...

BORUTOV GLAS Če da, zakaj da, če ne, zakaj ne?

BORUT Ne, ker pač...

BORUTOV GLAS Kdo mislite, da ste?

BORUT Saj še nisem odgovoril na prejšnja vprašanja!

BORUTOV GLAS Številka vaše osebne izkaznice?

BORUT Počakaj.

BORUTOV GLAS Koliko...

BORUT Počakaj!

BORUTOV GLAS ...ste zaslušali ta mesec?

BORUT Saj ne... (Poskuša izključiti magnetofon.)

BORUTOV GLAS Vaše mnenje...

BORUT ... morem odgovarjati.
BORUTOV GLAS ... o prostituciji?
BORUT Nehaj! (Udarja po magnetofonu.)
BORUTOV GLAS Kako na vas vpliva velika koncentracija ogljikovega monoksida v mestu?
BORUT Ali ni nobene pavze?
BORUTOV GLAS Ali ste kot delavec za strojem pomislili na stavko?
BORUT Nisem.
BORUTOV GLAS Če ste, zakaj ste, če niste, zakaj niste?
BORUT Ne bom odgovarjal na vprašanja! Ne bom! (Se ukvarja z magnetofonom, ga skuša izključiti.)
BORUTOV GLAS Kdaj ste nazadnje merili krvni pritisk?
BORUT Vprašanja so neumna!
BORUTOV GLAS Vaše mnenje o ekoloških problemih v svetu? Kaj vas je navelo, da izplnjujete anketo? Ali mislite, da boste zaradi tega bolj pametni? Katero moštvo bo v naslednjem prvenstvu prvak? Ste si postrigli nohte?
BORUT Magnetofon je znorel.
BORUTOV GLAS Ste notranji ali zunanji sovražnik?
BORUT Rekel sem, da ne bom odgovarjal.
BORUTOV GLAS Kaj mislite o prihodnosti? Ali masturbirate? Ali ste nesrečni, ker niste kandidat za Nobelovo nagrado? Ali je oblast potrebna ali ne? Če je, zakaj je, če ni, zakaj ni? Ali ste član kakšne Stranke? Če ste, zakaj ste, če niste, zakaj niste? Ali ste uspešni? Kaj boste storili? Se bojite zapora? Verjamete v statistiko? Verjemate vase? Ste revolucionar ali reakcionar? Če ste, zakaj ste, če niste, zakaj niste?

BORUT udari po magnetofonu.

BORUTOV GLAS Ali... ali... ali...

BORUT še enkrat udari.

BORUTOV GLAS Ali... ali..

BORUT izključi dovod električne energije, magnetofon neha delovati.

O B I S K

Trkanje.

BORUT (Vstane in odpre.) Ti?
ŽENSKA Da, jaz, in ne zijaj tako neumno vame!
BORUT Kakšna pa si?
ŽENSKA Kaj te briga? A me spustiš noter?
BORUT Ja, seveda, izvoli naprej.
ŽENSKA Oh, kako mi preseda tvoja vljudnost

BORUT Kaj se je zgodilo?
 ŽENSKA Trije so bili. Taki nikoli ne plačajo.
 BORUT Zakaj ne?
 ŽENSKA Ni važno.
 BORUT So te topli?
 ŽENSKA Da. Spravili so se name. Imaš kaj za spit?
 BORUT Brinjevec.
 ŽENSKA Daj mi ga.
 BORUT Si si zapomnila njihove obraze?
 ŽENSKA Mi ni potrebno. Poznam jih.
 BORUT Jih ne boš prijavila policiji?
 ŽENSKA Ne.
 BORUT Zakaj ne?
 ŽENSKA Daj mi kozarec in ne sprašuj.
 BORUT A ne vidiš, kakšna si?
 ŽENSKA Ne. (Pije.) Brrr... Špirit.
 BORUT Ampak...
 ŽENSKA Ne sprašuj. Odločila sem se, da bom prekinila z njimi, pa so me pretepli. To vedno storijo. Na koncu pa zadovoljno odidejo, misleč, da so storili vse, kar je bilo v njihovih moških močeh.
 BORUT Zakaj mi nočeš povedati, kdo so?
 ŽENSKA In kaj, če ti povem? Kaj boš storil?
 BORUT Nič. (premor.)
 ŽENSKA Me sprejmeš v stanovanje za nekaj dni?
 BORUT Kaj? Aja, seveda. Prav rad. Imam eno prazno omaro.
 ŽENSKA Imaš prazno omaro.
 BORUT Če hočeš, se lahko preseliš k meni za zmeraj.
 ŽENSKA Saj sem tu.
 BORUT Kaj pa stvari?
 ŽENSKA A misliš, da se bom po vsem tem vrnila v svojo garsonjero? Daj, sleci se.
 BORUT Nerodno mi je. Veš, jaz nisem tako sproščen, kot si ti.
 ŽENSKA Vseeno. Sleci se. Saj te nič ne stane.
 BORUT To že, da me nič ne stane. Ampak, kako moreš po vsem tistem, kar so ti storili?
 ŽENSKA Kaj so mi storili?
 BORUT Tisto, saj veš.
 ŽENSKA Aja! Pozabi. Saj ni bilo kot v filmih. To se dogaja nam, ki se upiramo. Plesalke v nočnih klubih so artistke. In ne zijaj tako neumno vame! Tisto o posilstvu sem si izmislila, da bi te malo prestrašila.
 BORUT Kdo ti je to naredil?
 ŽENSKA Nekdo, ki mi je plačal večerjo, pijačo in sem ga potem zavrnila. Bil mi je zopr. Nisem mogla.
 BORUT Ne bom se slekel. Ne morem kar tako.
 ŽENSKA Borut, veš, da si mi zmerom bolj všeč?
 BORUT Kaj ko bi se poročila?
 ŽENSKA se zasmije.
 BORUT Zakaj se režiš?
 ŽENSKA Ker je smešno.

BORUT Kaj je smešno? Ne smej se.

ŽENSKA Prav, nehala bom. Natoči mi še malo brinjevca ali kaj imaš to. Hvala, daj no še ti en kozarček. Za najino ljubezen.

BORUT Bom.

ŽENSKA Zakaj naj bi se poročila?

BORUT Zečela bi novo življenje. Ti bi nehala plesati po teh klubih in...

ŽENSKA Kaj ti je, Borut? Zbudi se. Pa kaj misliš, da si v filmskem studiju? Da je življenje scenarij? Da je življenje tisto, kar si gledal na filmskem platnu? Kaj ti bodo te slike, fotografije na stenah?

BORUT Všeč si mi. Jaz pa mislim, da se da živeti tako kot na filmu. Saj to ne more biti kar tako... Iz zraka... Da si ljudje izmislijo.

ŽENSKA Saj ti nimaš ničesar v življenju razen kinodvoran in časopisov. (Se smeje.) Hodiš gledat porno filme?

BORUT Ne. Ker v takih filmih ni junakov. Načelno sem proti zlorabljanju seksa v filmih.

ŽENSKA Načelno? Kaj pa drugače?

BORUT Kaj drugače?

ŽENSKA Če si drugače proti seksu?

BORUT No, ja, prijetno je, če...

ŽENSKA Kaj če?

BORUT Če to počenja junak.

ŽENSKA Ti pa nisi junak?

BORUT odkima. Premor.

ŽENSKA No, ne bodi žalosten. Tudi tvojih pet minut bo enkrat prišlo. Vsakemu pride, pa bo tudi tebi.

BORUT Bo, bo, vem, da bo. Če bi mi povedala, kdo je tisti, ki te je udaril, bi ga poiskal in tako treščil, da se nikoli ne bi pobral. A vidiš mojo pest? Če ta udari, se redkokdo pobere. Verjameš?

ŽENSKA O, ja, verjamem

BORUT Povej mi, kdo je bil.

ŽENSKA In potem boš junak?

BORUT Bom.

ŽENSKA Si prepričan?

BORUT Čutim.

ŽENSKA Čutiš? Pozabi.

BORUT Daj mi priložnost. Dovolj mi, da te ščitim.

ŽENSKA Ne rabim zaščitnikov.

BORUT Če te bom jaz ščitil, verjemi, da se te nihče ne bo dotaknil!

ŽENSKA Ne rabim zaščitnikov, sem rekla!

BORUT Zakaj ne? Saj...

ŽENSKA Molči! (Premor.)

BORUT prične jokati.

ŽENSKA Kaj ti je?

BORUT Ne vem. Otožen sem.

ŽENSKA Ne joči. Pridi k meni.

BORUT sede na posteljo.

ŽENSKA Daj no, zakaj jočeš?

BORUT Ne vem. Kar tako. Najrajši bi, da se nisem nikoli rodil. Zakaj sem se rodil, oh, zakaj?

ŽENSKA Pa kaj ti je?

BORUT Zakaj sem se rodil?

ŽENSKA ga slači in potem se ljubita.

T R E T J I S O N G

Ne joči, Borut, ti si se pač rodil
za nove poraze in brezciljne poti,
v političnih programih ničesar nisi odkril,
na naslovnih straneh časopisov te ni.
Borut, nikoli ne boš junak,
ker to pač ne zna biti vsak
Ne joči, Borut, poglej svoj obraz,
karakterni igralec bi bil, kaskader,
za generale, predsednike in bodoči čas,
za lumpenproletariat pa slab primer.
Borut, nikoli ne boš junak,
ker to pač ne zna biti vsak.
Ne joči, Borut, saj je žensk veliko,
tvoje brhke lepotice so daleč stran,
zavrzi romanco, zavrzi idilično sliko,
ne daj se, da bi te pogoltnil ekran.
Borut, nikoli ne boš junak,
ker to pač ne zna biti vsak.
Ne joči, Borut, so te že določili,
da boš gledalec, izvrševalec, ti boš za red,
nič pomembnega se ti ne more zgoditi,
namesto vstopnice za raj si kupi sladoled.
Borut, nikoli ne boš junak,
ker to pač ne zna biti vsak.

M E T A M O R F O Z A E N A

Ženska spi v postelji, Borut je oblečen v kavbojsko obleko in sedi za mizo.

BORUT (vstane in se približa postelji, prižge si cigareto in potegne pištolo) O.K., baby, vstani in roke kvišku!

ŽENSKA (se počasi zbuja) Kaj je? Kakšen pa si v tej obleki?

BORUT Si me mislila prelisičiti, kaj? Roke kvišku, sem rekel! Nihče še ni prelisičil
Kansasa Kida, nihče!

ŽENSKA Daj no, sleci to smešno obleko.

BORUT (ji vrže obleko) Obleci se. Greva.

ŽENSKA Kam? (Se oblači.)

BORUT Ne premikaj se! (Ji pregleda obleko.) O.k., lahko se oblečeš.

ŽENSKA Umakni to trapasto pištolo.

BORUT Preveč govoriš, punca. Si me hotela speljati? A misliš, da ne vem, kdo si?

ŽENSKA Kdo sem?

BORUT Rokovo dekle. Ampak vedi, da sem hitrejši od njega. Zato se me izogiba.
Strahopetec je in izprijenec. Sploh se ne zavedaš, da te izkorišča.

ŽENSKA Daj no, Borut, nehaj!

BORUT Ne bom nehal, dokler ne zvem, zakaj te je tisti zahrbtnož poslal.

ŽENSKA Nehaj! Zoprni si.

BORUT Punca, zgubljaš živce. Greva.

ŽENSKA Kam? Na Vrazov trg? V Šestico, v Tivoli?

BORUT V Tivoli? Saj... Nobenega spreja ne uporabljam. Brišem se s paloma
papirjem. Na počitnice hodim s Kompasovo agencijo, pijem radensko tri srca levji vrecel,
kupil bom zbirko v usnje vezanih knjig, jem pravo pašteto, cocta je pijača moje mladosti,
našim napakam se moramo odločno upreti, kupil bom novo spalnico, novo kuhinjo, varčeval
bom, kupil bom sprej in pobil vse muhe in mrčes. V Tivoli? Vroče mi je.

ŽENSKA Kaj ti je, Borut?

BORUT Vroče mi je.

BORUT Borut, kaj ti je? Strah me je.

BORUT Če bom pil pravo pijačo, bom zvezda, a ne? Pil jo bom.

ŽENSKA Zberi se, prosim te.

BORUT Obljubim, da bom uporabljal najboljše orodje. Obljubim, da bom obiskoval
Sejem mode, elektronike, Vinski sejem, Slovensko popevko, Jazz festival, Poletni festival,
Grafično bienale, obljubim. (Bruha.)

ŽENSKA Borut, kaj počneš? (Premor.)

BORUT Bruhal sem. Nič, samo bruhal sem.

ŽENSKA Borut, pojdiva od tod. Poletje je. Pojdiva na morje.

BORUT Ne moreva.

ŽENSKA Zakaj ne?

BORUT Nimam denarja.

ŽENSKA Jaz ga imam. Pojdiva.

BORUT Ne vem, kaj mi je. Oprosti.

ŽENSKA Ni važno. Morava iz Ljubljane. Ničesar ji ne dolgujeva.

BORUT Ne, ne, nimam denarja.

ŽENSKA Saj sem rekla, da ga imam jaz.

BORUT Ne, ne, ne sprejemem tvojega denarja.

ŽENSKA Zakaj ne? Te moti, kako sem prišla do njega?

BORUT Ni to. Ampak...

ŽENSKA Kaj?

BORUT (si namoči glavo v vedro vode) Moški morajo častiti ženske. Morda se ti to
zdi staromodno, ampak jaz imam svoja načela!

ŽENSKA Daj, vsaj enkrat zajebi svoja načela!

BORUT Moram delati, zaslužiti, si nabrati denarja, če hočem biti z žensko!
Razumeš? (Premor.)

ŽENSKA Sleci to trapasto kavbojsko obleko. Sleci jo!

BORUT Takoj! (Se slači.) Mislim... Ja, slekel jo bom.

DOSJE O NEKEM ZLOČINU

Prizor z diapozitivi, ki so jih posneli policisti med preiskavo umora v Borutovem stanovanju. Fotografije kažejo zadnji del prizora te igre.

ŽENSKA Nekaj prijateljev sem imela, a sem izgubila njihovo zaupanje. Tako poceni sem zapravila svojo baletno kariero. Sanjala sem o veličastnih nastopih. Prijatelji so mi ponujali denar za nadaljnje šolanje... Sama ne vem, kaj me je vleklo v nočne klube. Veliko pozneje sem srečala Boruta. Tudi njega sem prizadela. Verjemite mi, nisem hotela. Ne vem, kaj je v meni. Taka sem pač. Preprosto, nikoli nisem želela, da se zgodi tako, kot se je.

III. del: POČITNICE

Prizorišče: najprej plaža z ležalniki, sončnikom, v ozadju projekcija razglednice nekega obmorskega mesta, potem plesišče in končno hotelska soba

P L A Ž A

Borut in ženska ležita na ležalnikih in se sončita.

BORUT Sonce je močno.

ŽENSKA Moraš paziti. Včeraj te je opeklo.

BORUT Pa še kako. Nisem mogel spati.

ŽENSKA Vem, premetaval si se po postelji.
BORUT Dobro je, ker si priskrbela ta senčnik. Prijetno je.
ŽENSKA Vem.
BORUT Kako veš?
ŽENSKA Pač vem. (Premor.)
BORUT Kako se počutiš?
ŽENSKA Lepo mi je. Zakaj sprašuješ?
BORUT Kar tako. Tudi meni je lepo.
ŽENSKA Res sem bila sita Ljubljane.
BORUT (se udari po čelu) Kako neumen sem bil. Celo poletje bi garal za tisto žago.
Če te ne bi srečal, ne bi vedel, kako se da prijetno preživljati poletje! Greva se kopat.
ŽENSKA Počakaj.
BORUT Plaval bi.
ŽENSKA Saj boš. (Se maže s kremo.)
BORUT (vstane) Poglej me.
ŽENSKA Gledam te.
BORUT Kakšen se ti zdim?
ŽENSKA Močan.
BORUT (eskivira kot bilder) Poglej moje mišice.
ŽENSKA Joj, kakšne so, da me je kar strah.
BORUT Zakaj? Saj ti ne bom nič storil.
ŽENSKA Taka moč.
BORUT Ja, močan sem. En tak hlod lahko vzdignem.
ŽENSKA A res?
BORUT Čisto zares.
ŽENSKA Pridi.
BORUT Nerodno mi je. Gledajo naju.
ŽENSKA Saj je vseeno.
BORUT Ampak...
ŽENSKA (ga potegne za sabo in se zrušita)
BORUT Greva se kopat.

P L E S

Plešeta ob mirni glasbi.

BORUT Rad te imam.
ŽENSKA Bodi tiho.
BORUT A si zaljubljena?
ŽENSKA Ne vem.
BORUT Bodi zaljubljena vame.
ŽENSKA Poskusila bom.
BORUT A še nisi?
ŽENSKA Ne vem.

BORUT Jaz pa sem. (Premor ob glasbi.) Počutim se, kot da bi se spet rodil. Tako prijetno mi je.

ŽENSKA Meni tudi.

BORUT Nikoli te nisem vprašal o tvoji preteklosti.

ŽENSKA Ne sprašuj me.

BORUT Zakaj ne?

ŽENSKA To je vse, kar imam. (Premor ob glasbi.)

BORUT Nekaj bi ti predlagal.

ŽENSKA Kaj pa?

BORUT Veš, mogoče bo trapasto. Ne, ne bom povedal.

ŽENSKA Povej.

BORUT Ne bom, trapasto je.

ŽENSKA Daj no, povej.

BORUT Ne bom.

ŽENSKA Potem pa nič.

BORUT A bi se poročila z mano?

ŽENSKA (Se zasmije.) To si že enkrat omenil.

BORUT Zakaj se režiš?

ŽENSKA Kar tako. (Premor ob glasbi.) A vidiš tistega tipa v beli obleki?

BORUT Katerega?

ŽENSKA Tam sedi.

BORUT A ga poznaš?

ŽENSKA Poznam.

BORUT Pozabi ga.

ŽENSKA Bom. (Premor.) Večkrat je bil v našem klubu in vseskozi zija vame.

BORUT Če hočeš, grem tja in ga udarim.

ŽENSKA se zasmije.

M E T A M O R F O Z A DVA

Borut nestrpno čaka žensko. Gleda na uro, skratka počne marsikaj, da bi mu minil čas. Ženska pride.

BORUT Kje si bila tako dolgo?

ŽENSKA Zabavala sem se.

BORUT S kom?

ŽENSKA S tistim, ki me je prejšnji večer gledal.

BORUT Že prav. Zapomnil si bom to. (Premor.) Razočarala si me.

ŽENSKA Daj no, saj mi je dal dvesto tistočakov.

BORUT (v nadaljevanju teatralno oponaša nesrečnega zaljubljenca) Nočem tega umazanega denarja, nočem!

ŽENSKA No, zjoči se. Lažje ti bo. (Se spravlja spat.)

BORUT Ne bo!

ŽENSKA Kaj vpiješ. Zbudil boš goste.

BORUT Rekla si, da boš nehala s takim življenjem.

ŽENSKA Prosim te, ne živciraj me. Prosim te. Spala bi.

BORUT Ti kar spi, samo vedi...

ŽENSKA Daj no, ne delaj scen. Saj nisi na filmu.

BORUT Nisem! Ne, nisem, samo vedi, da bom šel nekam, da bom...

ŽENSKA A ne moreš tiše?

BORUT Ne morem!

ŽENSKA Pa ni treba.

BORUT Obljubila si... Tako lepo sva se imela, skoraj bi se zaljubila. prihodnost sva imela pred sabo. Jaz sem pustil službo samo zato, ker sem mislil, ne mislil, verjel sem, da je pred nama prihodnost.

ŽENSKA Kaj si rekel? Da si pustil službo?

BORUT prikima.

ŽENSKA Ti si nor.

BORUT Kaj naj bi storil, ko sem imel le še dva dni dopusta?

ŽENSKA Ti si popolni norec.

BORUT Saj sedaj ni važno. Razočarala si me. Razočarala. Kaj mi pomeni služba? Nič. Kaj mi pomeni življenje? Nič. Obesil se bom. O, ja, obesil se bom.

ŽENSKA Ne nori.

BORUT Ti ne veš, kako si me prizadela.

ŽENSKA Veš kaj! Ne igray pred mano. Seveda, razočarala, pa kaj?

BORUT Jaz bom storil samomor!

ŽENSKA Boš tudi poslovilno pisamo napisal?

BORUT Bom. Ne, ne bom. Kar zdaj se bom vrgel skozi okno.

ŽENSKA Ugasni luč. Rada bi spala.

BORUT čez nekaj časa začne pakirati svoje stvari.

ŽENSKA Kaj počneš?

BORUT Domov grem.

ŽENSKA Zakaj? Ob pol treh zjutraj?

BORUT Da, zdaj. Ti nisi ženska mojega življenja.

ŽENSKA Kdo pa jhe trdil, da sem?

BORUT Rekla si, da boš z menoj, pa si šla s tistim. Sram te bodi. Midva sva opravila. Nikoli več te nočem videti. Nikoli! Tu imaš prstan. (Ga vrže.)

ŽENSKA Saj nisva zaročena, poročena. Zakaj mečeš prstan?

BORUT Vpil bom! (Histerično vpije.)

ŽENSKA Borut, kaj ti je?

BORUT Ne maram te! Z drugimi si hodila, z vsakim, ki ti je namignil. Meni si obljubljala gradove, sanje, v katere sem butec verjel. Lagala si, kot lažejo vse ženske. Oh, vse ženske ste enake.

ŽENSKA Borut? Borut, kaj nakladaš? Borut?

BORUT Nič Borut!

ŽENSKA Kaj je s tabo?

BORUT bruha.

K R A T E K P O G O V O R

BORUT (leži v postelji) Je zdravnik odšel?

ŽENSKA Je.

BORUT Veš, ne vem, kaj mi je. Kar tako... Igram se...

ŽENSKA Samo mrzlica je.

BORUT Ko bi bila, pa ni. Strah me je.

ŽENSKA Zdravnik...

BORUT Tako je zdravnik rekel, pa nima prav. Jaz... mislim, najbolje vem, kaj mi je. Vem. Poglej, če imam kakšno avtobusno zvezo danes zvečer. Ti pa ostani, če hočeš.

ŽENSKA Nikamor ne boš hodil.

BORUT Moram nazaj v službo, še preden se resno odločijo, da sprejmejo mojo odpove. Ne maram morja, ne maram turistov.

ŽENSKA Prav.

D O S J E O N E K E M Z L O Č I N U

Prizori z diapozitivi, ki so jih posneli policisti med preiskavo umora v Borutovem stanovanju. Slike so iz zadnjega prizora igre.

Č E T R T I S O N G

Revolveraši, detektivi,
partizani, športni asi,
don Juani niso krivi,
da se zgubljaš v masi.
Kavboji, vitezi in klovni,
nove zvezde, nove sanje,
šefi in možje poslovnih,
tako je pač stanje.
Oblast ima strog pogled
da te prestraši.
Lepe besede, lepi stavki,
druge želje in obrazi,
opravila in popravki,
človek, ki se pazi.
Prazniki, gledana svečanost,
simpatije, novi dnevi,
položaju vroča vdanost
pravi so odmevi.
Oblast ima strog pogled,

da te prestraši.
Kdo lovi in kdor se dere,
nima možnosti za slavo,
če drugačno pot izbere,
mu odrobi glavo.
Oblast ima strog pogled,
da te prestraši.

IV. del: P R E O B R A Z B E I N O B S E D E N O S T

Prizorišče: improvizirani snemalni studio, mizarska delavnica in Borutovo stanovanje.

Š P O R T N O P O R O Č I L O

Borut je v športni opremi. Izvaja gibe, ki mu jih narekuje glas (Borutov posneti glas) iz zvočnika.

GLAS Kot lahko vidite, dragi gledalci, Borut, favorit številka ena v eanašnjem nastopu na sto metrov, je na progi številka 5. Starter bo kmalu označil začetek teka. Da, start je uspel. Takoj na začetku, to lahko vidite, da je Borut odlično štartal in sedaj vodi. Še petdeset metrov do cilja, dohiteva ga Američan... Ne, ne, Borut je prvi! Prva zlata kolajna za Slovenijo. Bravo, Borut, iskrene čestitke. Moram priznati, dragi gledalci, da sem se pred tekmo nekoliko bal za Borutovo uvrstitev, kajti, kot vam je znano, je bil Borut dalj časa poškodovan. Vendar je dokazal, da je pravi športnik, vidite, kako pozdravlja gledalce, da je pravi šprinter, da je pravi človek, ki se zna srčno in predano boriti za naše barve.

Borut obuje kopačke.

GLAS Za tiste gledalce, ki so se kasneje vključili v prenos, naj vam povem, da se nahajamo na našem največjem stadionu, od koder vam neposredno prenašamo finalno tekmo za svetovni pokal med našimi in njihovimi. Trenutni rezultat je nič proti nič. Petinosemdeseta minuta tekme. Kot kaže, bo tako ostalo do konca in bodo igralci igrali še petnajstminutna podaljška. V primeru, da pa bi tudi po podaljških ostalo neodločeno, bi se nova tekma igrala v sredo, se pravi čez dva dni. Vrnimo se k igri in posrpevimo zadnjih pet minut. No, sedaj sta samo je dve minuti do konca. Sodnik že gleda na uro in kamlu bo odpiskal konec tekme. Na sredi igrišča je prejel žogo Borut, ne ve komu bi podal, ozira se po soigralcih, ki so očitno utrujeni in ne morejo dovolj zbrano slediti tekmi. Borut je preigral enega, pa drugega igralca, prodira proti šestnajstmerskemu prostoru, ali je morda to zadnja priložnost? Borut je

preigral še enega, pa še enega, pa še enega, sam je pred golmanom! To je priložnost stoletja! Zakaj se Borut pogovarja z golmanom? Kaj dela? Ali ga sprašuje, v kateri kot mreže naj brcne žogo. Ne vemo! Kaj bo storil Borut? Preigral je golmana, ima prazan vrata in goooooo! Gol! Gol! Ena proti nič, v devetdeseti minuti je dosegel gol naš junak, to sedaj lahko mirno rečemo, naš junak Borut. Tako je! Mi smo svetovni prvaki. Sodnik je odpiskal konec tekme! Mi smo svetovni prvaki! Stadion gori! Boruta nosijo na ramenih. Borut pošilja poljube gledalcem, Borut je narodni junak. Kar se je zdelo nemogoče, je...

Borut izključi magnetofon.

V DELAVNICI

ŽENSKA Borut, se me spomniš?

BORUT Seveda se te. Kako si me našla?

ŽENSKA Težko. Kaj počneš?

BORUT Nič. Malo sem...

ŽENSKA Zmeden?

BORUT Da, zmeden. Kako si pa ti?

ŽENSKA Dobro.

BORUT Si bila še dolgo potem na morju?

ŽENSKA Ne, naslednji dan sem odšla.

BORUT Aja.

ŽENSKA Imaš kaj šasa popoldne?

BORUT Imam. Seveda imam.

ŽENSKA Kaj pa sedaj?

BORUT Pol urce. Samo preoblečem se.

ŽENSKA Saj ti ni treba.

BORUT Ne morem kar tako v tem ven.

ŽENSKA Saj ne greva ven. (ga objame in se prevrneta med kramo)

BORUT Ti si nora. Ne moreva tu. Gledali naju bodo.

ŽENSKA Naj naju gledajo.

BORUT Ampak, jaz sem se vpisal v sindikat. Tri mesece sem hodil na seminar in potem so me določili za zastopnika. Jaz moram biti vzor. Če naju zalotijo, bo skandal.

Ljubezenska igra.

P E T I S O N G

Baby se nikoli ne prodaja
baby se za intelektualko izdaja
baby ima prihodnost svetlo
in ljubi avantgardne prijeme

baby bi prijela za metlo
če bi za nastop bilo ugodno vreme
ona je načelom zvesta
o baby baby je napredna nevesta

Baby je za socializem
baby ima tudi optimizem
baby upa da bo kupila
marxov kapital na razprodaji
baby je fantu obljubila
da bo prebrala predgovor k drugi izdaji
komunističnega manifesta
o baby baby je napredna nevesta

Baby bo pest dvigovala
baby se bo v boj zagnala
baby bo pravično živela
in protestno noto bo vložila
baby bo o nesrečnih pela
ko bo potrebno a zdaj ni čas ni sila
pravi bila bi napačna gesta
o baby baby je napredna nevesta.

BORUTOVA DRUŽBENOPOLITIČNA KARIERA

BORUT Jaz nikoli nisem bil za politiko. Tisto, kar se je zgodilo v delavnici, tisto so tako ali tako pozabili. Sindikalna kritika in konec. Jaz sem bolj romantičen tip. Saj bi se ukvarjal s politiko, če bi vedel, da bi uspel. Samo jaz sem s hribov doma, in taki so rojeni samo za garanje. Ko sem prišel z vasi v mesto, da bi se izučil za mizarja, sploh nisem vedel, da obstaja kakšna politika. Saj je lepo: tako se postaviš na sceno, pa si resen, noben se ti ne upa zarežati, ti pa jim govoriš zgodovinske stavke. Na koncu ti ploskajo, ti pa si ponosen na svoj uspeh. Takrat sem bil poverjenik sindikata, kar uštilili so me. Rekli so, da ni nobenega, ki bi to hotel biti, pa sem privolil. Moral bi biti vzor delavcem, pa te dobijo, kako z neko žensko sredi šihta delaš tisto, kar se dela nekje drugje, a ne? Takrat sem takoj dal odpoved.

NADALJEVANJE IN KONEC V BORUTOVEM STANOVANJU

Sedita za mizo in jesta slanino in čebulo.

BORUT Ti tekne?
ŽENSKA V redu je.
BORUT Vidim, da se siliš.

ŽENSKA To se ti zdi. (premor) Borut, a bi se me upal udariti?
BORUT Zakaj?
ŽENSKA Kar tako.
BORUT Zakaj pa kar tako?
ŽENSKA Tako kot drugi moški, ki jim gredo ženske na živce.
BORUT Nikogar ne bom udaril. Meni ženske ne gredo na živce.
ŽENSKA Ti rajši jočeš, a ne?
BORUT Se zajebaveš?
ŽENSKA Zajebavam se.
BORUT Poglej, pismo iz Amerike sem dobil.
ŽENSKA Si podedoval dolarje?
BORUT Ne, Paul Newman mi je pisal.
ŽENSKA In kaj piše?
BORUT Nič. Samo slika in podpis.
ŽENSKA In kaj si mu ti napisal?
BORUT Za sliko sem ga prosil.
ŽENSKA (ga objame) Pojdiva.
BORUT Kam?
ŽENSKA V posteljo.
BORUT Zakaj? Aja. Po čebuli smrdim.
ŽENSKA Vseeno. (ga odvleče iz postelje)
BORUT (nenadoma skoči) Hej, punca, vem, da si vohunka.
ŽENSKA A že spet?
BORUT (se obleče v partizansko uniformo) Jaz sem kapetan Strela. Iz Vosa. Si me hotela speljati, ptičica?
ŽENSKA Borut, prosim...
BORUT Kar kliči ga, kar kliči! Ne bo se ti oglasil. So ga že moji tovariši aretirali, ti vačuga esesovska! Priznam, kar dobro obvladaš slovenščino, Frau Mueller, ampak kapetan Strela te je ujel v svojo past. Alo, gremo!
ŽENSKA Borut, ni mi do takšnih iger.
BORUT Pela boš, ptička. Na stotine tovarišev leži v samicah zaradi tebe.
ŽENSKA Borut, bojim se te.
BORUT Obleci se, nimava dosti časa, kmalu bo policijska ura.
ŽENSKA (sprejme igro) No, prav. In kaj boste z mano?
BORUT Narod ti bo sodil. Narod, ki ste ga zahrbtno napadli, kateremu ste odvzeli svobodo. Prav ta narod ti bo sodil na smrt.
ŽENSKA Ne. Ne. Ne.
BORUT Kar prosi za milost. Še včeraj si vzdigovala glavo, se repenčila, medtem ko so umirali najboljši sinovi našega naroda. Kaj se obiraš!
ŽENSKA Ojej, nehaj, Borut! Ni mi do igre. Ni!
BORUT Vpij, kar vpij, ne boš dolgo.
ŽENSKA Borut...
BORUT Vse, ki ste proti pravici, bom postrelil, tratra...
ŽENSKA Borut...
BORUT Tratra...
ŽENSKA Borut, pomiri se, zdravnika bom poklicala, če hočeš.
BORUT Zdravnika? Ne potrebujem zdravnika? Jaz sem zdrav. Slišiš? Pritisk 120/80, srčni utrip 72 udarcev na minuto. pljuča v mejah normale. Jaz sem zdrav! Jaz sem lahko... (premor)
ŽENSKA Je sedaj v redu? Se bolje počutiš?

BORUT Mislim, da se. (sede za mizo) Preidimo na naslednjo točko dnevnega reda. Tovarišica, prosim, da ne stojite. Stolov je več kot dovolj.

ŽENSKA Saj lahko stojim. Ne vem, zakaj bi stala...

BORUT Kakor hočeš, tovarišica. Lahko tudi stojiš. Torej, prehajamo na naslednjo točko dnevnega reda: primer tovarišice Katarine. Tovariši, material ste dobili včeraj. Imeli ste dovolj časa, da preučite omenjeni primer. Apeliram na vas, tovarišice in tovariši, da tovarišico Katarino izključimo iz naše Partije. A je kdo proti? Ni. A je kdo za? Vsi.

ŽENSKA Pa menda ne misliš, da sem jaz Katarina?

BORUT Slišali ste pripombo izključene tovarišice. Kaj naj še dodam, tovariši? Neposredo po izključitvi skuša zanikati svoje ime. To je še en dokaz, da takih članov v naši Partiji ne potrebujemo. Je pa tudi pozitiven dokaz, da smo mi kot člani naše Partije izredno budni in da izpolnjujemo naloge, ki so nam jih poverili tovariši od zgoraj, zato predlagam, da si izrečemo pohvalo.

ŽENSKA Odlično! Kje si se vsega tega naučil?

BORUT (jo prime za obraz) Priznala boš!

ŽENSKA Kaj ti je? Boli me.

BORUT Kje se skriva Mali Cezar?

ŽENSKA Ne poznam ga.

BORUT Malega Cezarja ne poznaš? Čudno. Dve leti sta bila poročena. Torej lažeš! (ji zvije roko) Kje se skriva Mali Cezar?

ŽENSKA Roka me boli!

BORUT (vzame pištolo iz žepa) Prav. Sedi za mizo!

ŽENSKA Borut, prosim...

BORUT Sedi za mizo, sem ti rekel! (jo odvede do mize in postavi na stol, vzaem svetilko in jo usemri v žensko) Zdaj pa poj, punce, če želiš še naprej imeti to lepo lice na svojem obrazu!

ŽENSKA (si zakriva z roko svetlobo) Blešči se.

BORUT Pleši, ja. Dol roko! Torej, kje si bila včeraj zvečer ob desetih, ko so se zaslišali strelji v Tonic baru?

ŽENSKA Ne vem. Pusti me pri miru. Kaj si predstavljaš, da si!

BORUT Kje si bila?

ŽENSKA Odšla bom.

BORUT Nikamor ne boš šla. Si na 87. policijski postaji.

ŽENSKA V Ljubljani sem! Ti si pa bolan!

BORUT Poznam tudi drugačne metode, ki ti najbrž ne bi bile všeč. Najbolje je, da se izpoveš, in takoj te bomo izpustili.

ŽENSKA vstane in se napravlja.

BORUT Nikamor ne boš šla!

ŽENSKA Vse, kar je prav, je prav, ampak ne zdržim več!

BORUT Ti si navadna vohunka! Nikamor ne greš! Vohuni nikoli nikamor ne grejo!

ŽENSKA A ne znaš nehati?

BORUT (vzame palerino, cilinder in si natakne vampirske zobe) Aaaaaaa!

ŽENSKA Nehaj!

BORUT Najlepši vrat na svetu! Najlepši!

ŽENSKA Pusti me, idiot, maniak! (meče predmete vanj)

BORUT Ko zarijem svoje bele zobe v tvoj lepi nežni vrat, boš naša. Naša!

ŽENSKA Ne dotikaj se me!

BORUT Aaaaaa! (skoči nanjo)

ŽENSKA (se nekaj časa brani, nato ljubezenska igra)

BORUT Tako, sedaj si naša.

ŽENSKA Čigava?

BORUT Mi, vampirji bomo spremenili svet. Življenje ne bo več podnevi, pač pa ponoči!

ŽENSKA Ti ne znaš nikoli normalno nehati?

BORUT (v klišejski pesniški obleki, s teklenico brinjevca, se pretvarja, da je pijan, vendar vseeno izpije večjo količino pijače) Mene nihče ne razume, ampak nekoč čez nekaj generacij me bodo. Moje stvaritve! Pijem! Ker v pijači je zdravilo za moje tegobe. Ti, ženska, ti, kurba, ali karkoli si že, me spravljaš v nesrečo. V nesrečo, sem rekel. Ko vas nikjer ni bilo, ko ste bili cunje, sem se jaz boril. Boril! In kaj sem sedaj? Sprašujem vas, kaj sem sedaj?

ŽENSKA (ga odrine) Zadosti te imam! S tabo se ne da več normalno pogovarjati.

BORUT Jaz sem nesrečni pesnik! In zapisujem nesrečo svojega ljudstva moških in žensk. Za to sem določen!

ŽENSKA Ti si norec, idiot! Pred kratkimi si se nučil dobro fukati, sedaj pa zganjaš neumnopsti. Odhajam. Na kozlanje mi gre!

BORUT Kam greš?

ŽENSKA Kaj te briga? (premor) Kaj se ne zavedaš, da si popolnoma iz... kaj naj rečem! Nimaš pravice tako z mano ravnati.

BORUT Imam pravico! Tudi stavko organizirati, da veš!

ŽENSKA Pa si ne upaš! Tak si!

BORUT (vzame oklep in meč, medtem ko se ženska skriva v posteljo pod deko) Kje se skrivaš ti, troglavi zmaj? Se me bojiš? Kje skrivaš mojo obljubljeno nevesto? Kje?

ŽENSKA Odloži meč, ne igraj se.

BORUT Misliš, da me boš prestrašil z ognjem, ki ga bruhaš iz svojega gobca? Poglej, kako vihtim svoj meč! Poglej! (maha z mečem)

ŽENSKA (pogleda izpod deke) Nehaj!!!

BORUT Aha! Zdaj te bom zadel!

ŽENSKA (meče vanj različne predmete in se skuša približati vratom)

BORUT Odločnost nas, vitezov, je na prvem mestu.

ŽENSKA Kakšna trapasta želja! Rad bi bil vitez, ki rešuje ženske pred zmaji! Kaj si predstavljaš!

BORUT si že predstavlja, da je don Juan.

ŽENSKA Prosim te, spusti me ven. Zakaj si skrtil ključ? Nikoli več ne bom hodila k tebi.

BORUT (se ji približuje) O, gospodična mojega srca, nežno poljubljam vašo roko. Vi ste dišeči cvet, boginja.

ŽENSKA (se nemočno sesede) Oh, ne...

BORUT Gospodična, zvest sem vam z dušo in telesom.

ŽENSKA Zgini. Srdiš po brnjevcu, smrdiš po čebuli...

BORUT Če ne bom uslišan, če mi ne boste dovolili, da se dotaknem vaših belih dlani, bom postal puščavnik.

ŽENSKA Čakaj, Borut! Ne greva se več! Daj mi ključ! Daj mi ga!

BORUT Vsaka vaša beseda bo moj ukaz, gospodična.

ŽENSKA (vzame brzostrelko) Ubila te bom! Ne približuj se mi! Odkleni vrata!

BORUT Ne huduj se, roža mojega življenja, kajti mene vodi srce, in ne pamet. Samo usliši moje želje. Tvoji lasje so rjavi biseri, tvoje telo kot srna drhti.

ŽENSKA Ubila te bom! Ne zdržim več! Ubila te bom! (sproži brzostrelko, ki pa ne dela) Jebemti, saj je samo igrača! (se zapodi proti vratom, spotakne in pade)

BORUT Daj mi svojo mehko ročico.

ŽENSKA (ga udari) Pijan si. Bolan si. Zakaj si mene izbral za svoje igre! (jok in ihtenje) Če hočeš, se bom igrala s tabo. Samo, jaz se ne znam, ne zdržim tako dolgo, ne morem.

BORUT (za mizo kot govorinik) Predvsem želim povedati naslednje. Prvič, ni dovolj, da si le želimo spremembe trenutnega stanja, pač pa moramo pljuniti v roke in prijeti za delo. Drugič, ni dovolj, da le pljunemo v roke, pač pa jih moramo nekako zvezati z intelektom. In tretjič, oba elementa ne bi mogla ostvarti takih rezultatov, če se ne bi zavestno in srčno, popularno rečeno, zagnano opredelili za svetlo in nebolečo prihodnost. Apeliram na vas, da prebrodimo vse krize tega sveta. Predvsem pa apeliram na politično krizo.

ŽENSKA Tako naivno si zgedal v začetku.

BORUT (v kavbojski obleki) Ti prva potegni. Izzvala si me. Ne boš potegnila? Si se premislila? (vzame brzostrelko) Na juuuuuriš! (teče po sobi in po vojaško leže in vstane) Tratratra...

ŽENSKA Nehaj že!

BORUT (zadihan obleži na tleh)

ŽENSKA (po krajšem premoru) Ti je boljše? Si nehal? Povej, kje je ključ. Rada bi šal.

BORUT Ne dam ključe.

ŽENSKA Vrata so zaklenjena.

BORUT Vem. In ne dam ključe.

ŽENSKA Do kdaj me misliš držati v stanovanju?

BORUT Ne vem.

ŽENSKA Pa kaj misliš, da si?

BORUT Ne vem.

ŽENSKA Strahopetec si, ki si nikoli niogar ni upal udariti!

BORUT se naceja z brinjevcem.

ŽENSKA Zakaj piješ, ko veš, da ti bo potem slabo.

BORUT Moja stvar, če pijem, če mi bo slabo.

ŽENSKA Ti si navadna reva. Še napiti se ga ne moreš!

BORUT Kar govori, kar govori.

ŽENSKA (skoči nanj in ga prične udarjati)

BORUT (jo odrine) Stran, ne boš me tepla. Jaz sem bil sindikalni poverjenik. Boš pila?

ŽENSKA (vzame steklenico in jo razbije)

BORUT Razbila si jo? Razbila si steklenico? (si da partizansko kapo na glavo in vzame meč) Jaz sem vitez in tekmujem na viteških turnirjih! Ne, to ne bo dobro. (se sleče) Poglej moje mišice, poglej jih!

ŽENSKA Ti si reva!

BORUT Ne, nisem, jaz sem revolucionar!

ŽENSKA Nič nisi! Zgubljen si!

BORUT (si da stratoskop za vrat in obleče belo haljo) No, draga, pa se pogovoriva. Sedi. V težavah sva. Stella je zvedela za njino zvezo.

ŽENSKA Katera Stella?

BORUT Moja žena.

ŽENSKA Tvoja žena? Aha, razumem.

BORUT Vidim, da nisi nič zakrbljena. Oh, Merlin, ljubim te. Zakaj molčiš? Vse bom storil, da te ohranim. Nočem te zgubiti. Zaradi tebe sem se odpovedal razkovalnega laboratorija na področju rakastih obolenj. Slava me je čakala. Oh, od kara si ležala v naši bolnišnici in sem ti jaz rešil življenje. Merlin, me poslušaj? Odprl bom zasebno zdravniško prakso. A veš, Merlin?

ŽENSKA Jaz nisem nobena Merlin! A zdaj si pa zdravnik?

BORUT Jaz sem lahko karkoli in kakršenkoli! Poglej, jaz sem partizan!

ŽENSKA Ne začenjaj!

BORUT Revolveraš sem lahko. Najhitrejši na vesternu.

ŽENSKA Prav, kar bodi, samo ključke mi daj.

BORUT Vampir!

ŽENSKA Si slišal, kaj te prosim?

BORUT Potem vitez!

ŽENSKA Poslušaj me!

BORUT In don Juan!

ŽENSKA Bodi, kar hočeš, samo poslušaj me.

BORUT In šprinter na sto metrov.

ŽENSKA Slišiš...

BORUT Detektiv.

ŽENSKA Ključke...

BORUT Govornik, politik, revolucionar!

ŽENSKA Daj mi ključke, rada bi šla.

BORUT Nogometaš.

ŽENSKA Sita sem te.

BORUT Superman.

ŽENSKA Nič ti ne dolgujem.

BORUT Maneken.

ŽENSKA Poslušaj, vendar!

BORUT Politik.

ŽENSKA Dobro, lahko si karkoli in kakršenkoli, ampak nikoli v življenju si ne boš nikogar upal udariti!

BORUT (za trenutek obstane, nato jo udaru)

Ženska nesrečno udari z glavo v zid in pade. Umre.

BORUT (skoči k njej) Zbudi se, zbudi se! (nato se umakne)

Nato prizor, ki ga kažejo diapozitivi iz dosjeja.

BORUT Tretjino površine naše države pokrivajo gozdovi. To so listnati gozdovi z bukvijo, hrastom, gabrom, in iglasti gozdovi s smreko, jelko, borom in macesnom. Zato se je ob žagarski industriji razvila še lesna industrija z mnogimi mizarškimi delavnicami.

Ljubljana, avgust 1983